

Тема заняття: Японська школа флористики — Ікебана. Основні школи Ікебани. Принципи побудови Ікебани.

Мета заняття: - продовжувати ознайомлювати учнів з мистецтвом флористики;

- розкрити основні поняття, методи та техніку роботи при створенні Ікебани;
- ознайомити учнів з історією, основними школами Ікебани. Основними стилями школи Ікенобо та правилами побудови Ікебани.

Тип заняття: Засвоєння нових знань.

Обладнання та матеріали: вази різних форм, аксесуари для флористики, секатор, ножі, кендзан, оазис, живі квіти та зелень.

Хід заняття:

I. Актуалізація опорних знань:

бесіда з елементами опитування

1. Методи подовження життя зрізаних квітів;
2. Стилi композицій європейської школи флористики;
3. Підготовка рослин до створення композицій;

II. Оголошення теми, мети та завдань заняття:

III. Засвоєння нового матеріалу:

- 1.) Слово "**ікебана**" складається з двох частин - іке(рі) - "живий" та бана\хана - "квітка", отже ікебана — це композиція з живих квітів у вазі. В традиційних композиціях використовуються виключно живі квіти, і тільки у вільній формі поряд із живими рослинами дозволяється використання штучних матеріалів або сухих квітів. У VIII ст до Японії разом із буддизмом прийшов звичай підносити квіти Будді. В деяких буддиських монастирях ікебана стала частиною релігійної практики, своєрідною мантрою, втіленою в квітах. Такою школою, від якої бере початок мистецтво ікебани, є

Ікенобо. Від неї ж походять і решта шкіл ікебани, що існують у сучасній Японії. Школу Ікенобо було засновано в середині XV ст в м. Кіото, у невеличкому храмі Роккакудо, побудованому принцом Сьотоку Тайсі. Від цього і походить назва школи - Ікенобо - "келія біля ставка" В Роккакудо 45 поколінь ченців один за одним носили ім'я Ікенобо, очолюючи однойменну школу. Складаючи композиції з квітів, навчаючи свого мистецтва інших, вони в безперервній традиції донесли мистецтво ікебани до наших днів.

2.) В школі Ікенобо існують 5 основних форм.

Найстарішою з них є Рікка - найскладніша та найпишніша форма Як правило, дві симетричних ріккі ставили перед зображенням Будди. На сакральному рівні рікка символізує буддистську міфічну гору Сумеру - центр Всесвіту. На профанному рівні - це гірський крайовид, де відповідна гілка символізує гірський пік, водоспад, гірську річку, долину, поселення в горах, чи то в долині тощо.

У XVII - XVIII ст стала популярною "Сьока"- порівняно з ріккою скромніша і стрункіша форма. Один з основних: принципів цієї форми полягає в єдності триєдиного світу: композиція складається з 3-х груп основних елементів, які символізують Небо, Землю і Людину, що знаходиться між небом і землею. Сьоку. як правило, ставлять в токонома - нішу, що є чільним місцем у традиційній японській кімнаті. Коли гість милується цією композицією, то бачить чарівний букет у вазі, який наче виростає з однієї ніжки.

Принцип триєдиного світу присутній і в пізніших формах - в нагеїре та морібані. Вони виникли в добу Мейдзі (кінець XIX ст.) внаслідок прагнення звільнитися від фіксованих і стереотипних форм рікки та сьоки, прагнення відобразити модернізовану та вестернізовану філософію - натуралізм. Головне в нагеїре та морібані - це передати природний стан квітів. "Нагеїре" дослівно означає "вкинути" - без хитрощів поставити квіти у вазі. Ця форма виражає витонченість природи. Композицію, просякнуту свіжим повітрям і світлом,

створюють у високих вузьких вазах. "Морібана" дослівно означає "квіти на тарілі". Ця композиція виражає силу рослин та пишність барвистих краєвидів. Морібану створюють в широких пласких вазах.

І остання форма - це Вільна форма. Вона виникла в середині ХХ ст. і швидко завоювала широке коло прихильників, що прагнули виразити свою індивідуальність. У цій формі дозволяється використання будь-яких штучних матеріалів і сухих квітів. Але присутність в композиції живих рослин - обов'язкова, бо інакше то не буде ікебаною.

3.) Вази для Ікебани. Їх вибір та використання.

4.) *Схема розміщення рослин:*

5.) *Методи кріплення рослин при виготовленні Ікебани.*

Кендзан, методи роботи з ним.

IV. Закріплення вивченого матеріалу:

коротке опитування:

- 1.) Назвіть основні стилі Ікебана.
- 2.) Які риси подібності і відмінності між ними?

- 3.) Принципи композиційного рішення Ікебани?
- 4.) Пропорції композицій?
- 5.) Що таке “кендзан”?

V. Підведення підсумків заняття.

Література:

1. Анисимова А. Домашня флористика.- М.: Издательський дом “Ниола 21- век”, 2004.- 144с.:ил.
2. Табунщиков Н.П. Цветы и творчество. Руководство по флористике- К.: 2006.- 208 с.
3. Флористика. – М.: «Внешсигма», 2000.
4. Інтернет ресурси.

Тема заняття: *Виготовлення Ікебани.*

Мета заняття: - продовжувати ознайомлювати учнів з мистецтвом флористики;

- навчити розпізнавати стилі Ікебани;

4.) сформувати в учнів необхідні навички та вміння виготовлення Ікебани та підбору ваз для різних стилів Ікебани;

5.) ознайомити учнів з технологією побудови Ікебани;

6.) розвивати техніку і майстерність у роботі з кендзаном та створенні Ікебан.

Тип заняття: практична робота.

Обладнання та матеріали: ємкості для практичних робіт, вази (різних форм), декоративні площки, аксесуари для флористики;

інструменти: секатори, ножі, ножиці;

матеріали: анкор-стрічка, тейп-стрічка, дріт, флористична губка - оазис, живі квіти, листя, зелень, гілки листяних та хвойних дерев.

Хід заняття:

I. Актуалізація опорних знань:

бесіда з елементами опитування

6.) Назвіть основні стилі школи Ікенобо:

- 1)Рікка,
- 2)Сьокка
- 3)Морібана,
- 4)Нагеїре.

7.) Які риси подібності і відмінності між ними?

8.) Принципи композиційного рішення Ікебани?

9.) Пропорції композицій?

II. Оголошення теми, мети та завдань заняття:

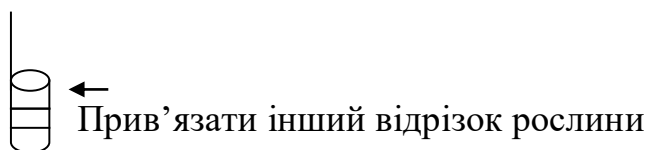
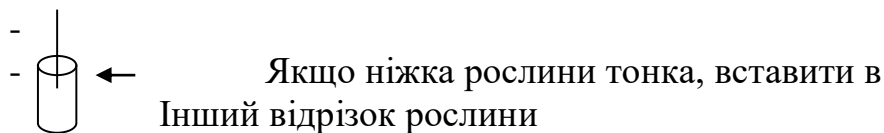
III. Засвоєння нового матеріалу:

План:

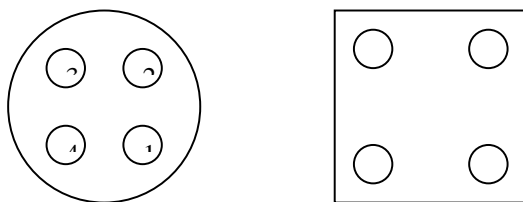
5. Інструктаж з техніки безпеки.

6. Підбір квітів та зелені для виготовлення Ікебан.
7. Підбір ваз.
8. Робота з кензаном.

Техніка постановки рослин:

5.) *Традиційне розміщення кензану в низькій вазі:*

6.) *Визначення висоти та параметрів Ікебани.*

7.) *Виготовлення Ікебан в різних вазах: високих, низьких, площках.*

IV. Закріплення вивченого матеріалу:

коротке опитування:

- 1.) Які основні принципи побудови Ікебани?
- 2.) Як кріпляться рослини в Ікебані ?
- 3.) Чим відрізняється Ікебана в стилі Нагеїре і Морібана?

V. Підведення підсумків заняття.

Оформлення виставки в холі НЕНЦ з виготовлених композицій.

Література:

4. Табунщиков Н.П. Цветы и творчество. Руководство по флористике- К.: 2006.- 208 с.

2. Флористика. – М.: «Внешсигма», 2000.
3. Хессайон Д. Г. Все об аранжировке цветов.-М.: Кладезь, 2003.
4. Интернет ресурси.
5. Журнали «Цветы», «Флер», «Flower Show».

Тема заняття: *Виготовлення композицій в декоративному стилі.
Виготовлення горизонтально – витягнутої композиції.*

Мета заняття:

- продовжувати ознайомлювати учнів з мистецтвом флористики;
- навчити розпізнавати стилі і форми квіткових композицій;
- сформувати в учнів необхідні навички та вміння флористичної роботи;
- ознайомити учнів з технологією побудови горизонтально-витягнутої композиції з живих квітів в європейському стилі;
- розвивати техніку і майстерність у створенні флористичних об'єктів.

Тип заняття: практична робота.

Обладнання та матеріали: ємкості для практичних робіт, вази (різних форм), декоративні площки, аксесуари для флористики;
інструменти: секатор, ніж;
матеріали: стрічка, фурнітура, дріт, анкор, тейп-стрічка, оазис, декор, сизаль, живі квіти та зелень.

Хід заняття:

I. Актуалізація опорних знань:
бесіда з елементами опитування

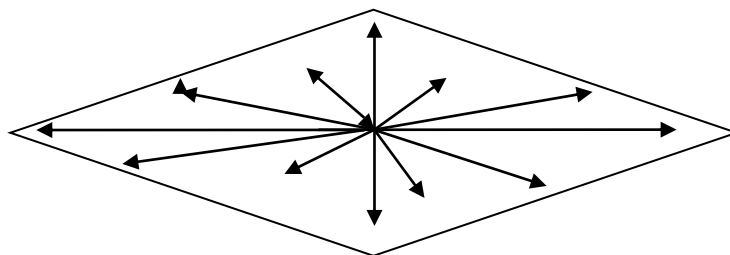
1. Принципи композиційного рішення;
2. Стилi композицій;
3. Геометричні форми композиції;
4. Пропорція композиції;

II. Оголошення теми, мети та завдань заняття:

III. Засвоєння нового матеріалу:

План:

- 1.) Інструктаж з техніки безпеки.
- 2.) Підбір квітів та зелені для композиції.
- 3.) Підбір ваз.
- 4.) Закріплення оазису у вазі.
- 5.) Визначення параметрів композиції: форма, рівновага.
- 6.) Виготовлення горизонтально – витягнутої композиції за даною схемою.

IV. Закріплення вивченого матеріалу:

коротке опитування:

- 1.) Які основні принципи побудови композиції з живих рослин?
- 2.) Як визначати центр та симетрію у горизонтально – витягнутої композиції?
- 3.) Як кріпляться рослини в «оазисі» ?
- 4.) Які геометричні форми характерні для горизонтально – витягнутої композиції?
- 5.) Як визначати пропорцію композиції?

V. Підведення підсумків заняття.

Оформлення виставки з виготовлених композицій.

Література:

1. Табунщиков Н.П. Цветы и творчество. Руководство по флористике-
К.: 2006.- 208 с.

2. Флористика. – М.: «Внешсигма», 2000.
3. Хессайон Д. Г. Все об аранжировке цветов.-М.: Кладезь, 2003.
4. Журнали: «Флер», «Flower Show».
5. Интернет ресурси.

Тема заняття: Практична робота: виготовлення симетричних та асиметричних композицій з природного матеріалу.

Мета та завдання заняття: - продовжувати

ознайомлювати учнів з мистецтвом флористики;

- продовжувати розкрити основні поняття, методи та техніку роботи при створенні композиції;
- ознайомити учнів з технологією побудови симетричних композиції та асиметричних з природних матеріалів;
- продовжувати формувати в учнів необхідні навички та вміння флористичної роботи;
- розвивати техніку і майстерність у створенні флористичних об'єктів.

Тип заняття: практична робота.

Обладнання та матеріали: ємкості для практичних робіт, вази (різних форм), декоративні площки, аксесуари для флористики;

інструменти: секатор, ножі;

матеріали: стрічка, фурнітура, дріт, анкор, тейп-стрічка, оазис, декор, живі квіти та зелень (хризантема, чорнобривці, антиринум, очиток, функія, аспарагус, жоржина) .

Хід заняття:

I. Вступна бесіда з елементами розповіді

5. Поняття про флористику;
6. Стилi композицій;
7. Геометричні форми композиції;
8. Пропорція та симетрія композиції;

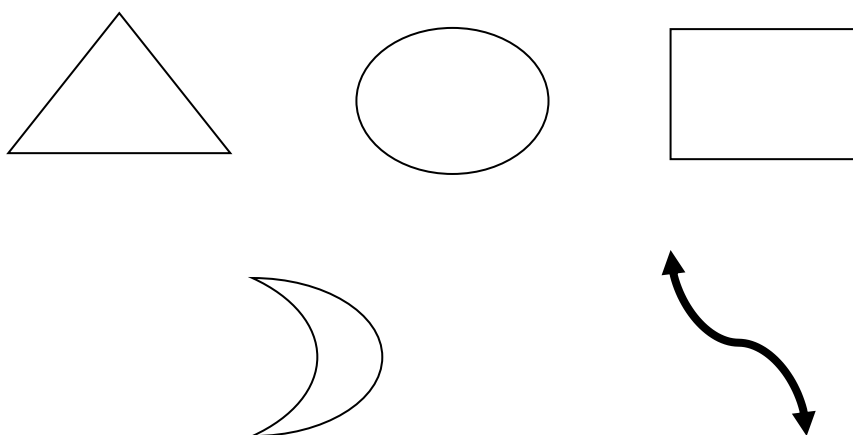
II. Оголошення теми, мети та завдань практичної роботи:

III. Проведення практичної роботи:

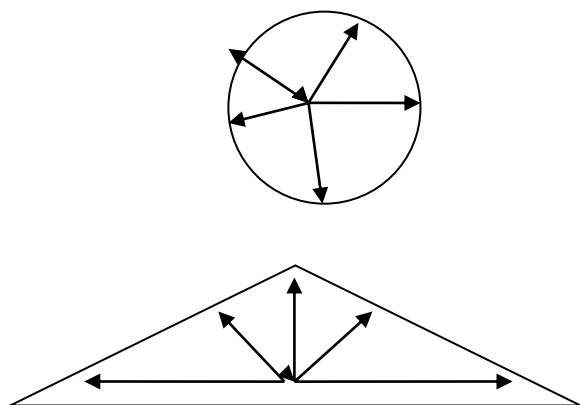
План:

- 7.) Інструктаж з техніки безпеки.

- 8.) Підбір квітів та зелені для композицій.
- 9.) Підбір ваз та площок.
- 10.) Закріплення оазису у вазі.
- 11.) Сприйняття квіткової композиції: форма, рівновага, гармонія, акцент, нюанс, контраст.
- 12.) Стилi і геометричні форми квіткових композицій (трикутник, коло, квадрат, півмісяць, лінія Хогарта).

- 13.) Методи кріплення рослин у композиції.

IV. Закріплення вивченого матеріалу:

опитування:

- 6.) Які основні принципи побудови композиції з живих рослин?
- 7.) Як визначати центр та симетрію у горизонтально – витягнутої композиції?
- 8.) Як кріпляться рослини в «оазисі» ?

9.) Які геометричні форми характерні для горизонтально – витягнутої композиції?

10.) Як визначати симетрію композиції?

V. Підведення підсумків заняття. Висновок.

Література:

2. Табунщиков Н.П. Цветы и творчество. Руководство по флористике- К.: 2006.- 208 с.
2. Хессайон Д. Г. Все об аранжировке цветов.-М.: Кладезь, 2003.
4. Інтернет ресурси.

**Тема заняття: Композиція. Основні принципи побудови
європейської композиції.**

Мета заняття: - продовжувати ознайомлювати учнів з мистецтвом флористики;

- розкрити основні поняття, методи та техніку роботи при створенні композиції;
- ознайомити учнів з технологією побудови композиції з живих рослин в європейському стилі;

Тип заняття: Засвоєння нових знань.

Обладнання та матеріали: вази різних форм, аксесуари для флористики;

інструменти: секатор, ніж;

матеріали: анкор, тейп-стрічка, оазис, декор, живі квіти та зелень.

Хід заняття:

I. Актуалізація опорних знань:

бесіда з елементами опитування

9. Методи подовження життя зрізаних квітів;
10. Методи заготівлі рослин для флористичних робіт;
11. Сумісність та несумісність рослин в композиції;
12. Принципи композиційного рішення;
13. Стили композицій;
14. Підготовка рослин до аранжування;
15. Геометричні форми композиції;

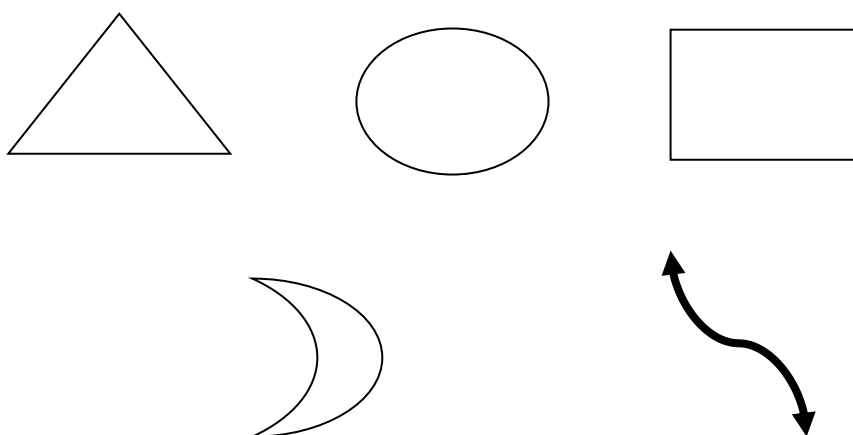
II. Оголошення теми, мети та завдань заняття: «Композиція. Основні принципи побудови європейської композиції.»

III. Засвоєння нового матеріалу:

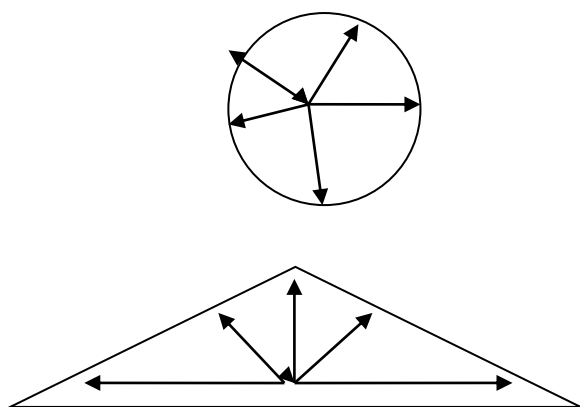
План:

- 14.) Квіткові композиції, визначення та характеристика.

- 15.) Основні тенденції побудови композицій: лінія, колір, пропорції, фон, текстура, урівноваженість.
- 16.) Сприйняття квіткової композиції: форма, рівновага, гармонія, акцент, нюанс, контраст.
- 17.) Стили і геометричні форми квіткових композицій (трикутник, коло, квадрат, півмісяць, лінія Хогарта).

- 18.) Вази для композицій. Їх вибір та використання.
- 19.) Особливості використання окремих рослин.
- 20.) Методи кріплення рослин у композиції.

IV. Закріплення вивченого матеріалу:

коротке опитування:

- 11.) Які основні принципи побудови композиції з живих рослин?
- 12.) Методи кріплення рослин у композиції?
- 13.) Що таке «оазис», та його значення?

- 14.) Які основні геометричні форми характерні для композицій?
- 15.) Як визначати пропорцію композиції?
- 16.) В чому різниця і в чому подібність між акцентом і нюансом?

V. Підведення підсумків заняття.

Література:

3. Інтернет ресурси.
4. Табунщиков Н.П. Цветы и творчество. Руководство по флористике- К.: 2006.- 208 с.
3. Флористика. – М.: «Внешсигма», 2000.
4. Хессайон Д. Г. Все об аранжировке цветов.-М.: Кладезь, 2003.

Біо-Еврика “Все про квіти” (можна провести з гуртківцями дистанційно за допомогою соціальних мереж та месенджерів)

Мета: *поглибити наявні знання та закріпити їх;
розвивати пізнавальний інтерес учнів до квітково-декоративних рослин;*

І. Конкурс “Тема”.

Учасникам дається перелік тем, обравши одну з них, гравець відповідає на питання згідно теми. За кожну вірну відповідь отримує 1 бал. Максимальна кількість балів – 7.

Догляд за рослинами	Зовнішнє квіткове оформлення
Міфи та перекази	Аранжування квітів

Тема № 1. “Догляд за рослинами”.

1. Рослини, що ростуть там, де вони не потрібні господарю ділянки.
2. Поступове приучування рослин, що вирости в теплиці, до більш суворих умов відкритого ґрунту.
3. Природне джерело поповнення вологи у ґрунті.
4. Речовина, якою підживлюють рослини.
5. Продовжіть: рослини зі сланкими, виткими та розпростертими пагонами потребують
6. Видалення бокових пазушних пагонів для підсилення росту одного чи декількох пагонів, що несуть бутони або суцвіття.
7. Шар пухкої органічної речовини, розкладеної по поверхні ґрунту навколо рослин, що стримує ріст однорічних бур'янів, запобігає випаровуванню води, покращує структуру ґрунту, називається .

Тема № 2. “Міфи та перекази”.

1. Сльози царівни Волхови, коли вона дізналась, що її розлюбив відважний купець Садко, розсипались по землі у вигляді дзвіночків цих квітів.

2. У Японії ця квітка символ того, що всьому дає життя – світила, і сама її назва “кіку” – сонце.
3. На могилі цього юнака, що помер від нерозділеного кохання до самого себе, виросла ніжна квітка з білими пелюстками та золоту серединкою, назва якої – ім’я цього юнака.
4. Перші відомості про цю квітку зустрічаються в перських джерелах. Там їй дали назву “дюльбаш” – турецька чалма, а звідси і слово “тюрбан”.
5. У Китаї цю квітку мають за символ скромності і соромливості, в Японії вона служить емблемою добробуту й успіху, а в Європі пишна квітка удостоєна хіба що приказки: почервонів як ...
6. Коли бог Сонця осяйний Аполлон завершує свій денний шлях на золотій колісниці, поступаючись місцем цариці ночі богині місяця Селені, тоді на м’яких темних крилах Землю облітає Морфей, тримаючи в руці квітку цієї рослини. І всі люди забувають про турботи й радощі, заповнені сном, солодке якого нічого не може бути. Яку квітку тримає у руці Морфей?
7. Емблема революції, улюблена квітка Маркса та Герцена – либонь, ніяка інша рослина не зіграла в історії такої ролі як ця. У тривожному світі реальних подій згас древногрецький міф, який пояснює латинську назву – “діантус”, що означає “божествені квіти”.

Тема № 3. “Зовнішнє квіткове оформлення”.

1. Назва цього виду квіткового оформлення у перекладі з французької мови означає “облямівка”.
2. Квітник правильної геометричної форми.
3. Групи квітів, які створюють ефект безперервного цвітіння.
4. Довга смуга квітів шириною 1-2 м, яку розташовують вздовж центральних алей, доріжок, будівель.
5. Поєднання рослин із камінням у зовнішньому озелененні.
6. Обсаджена виткими рослинами ажурна конструкція, яку розміщують вздовж доріжок як тіністі переходи.
7. Обсаджена виткими рослинами стіна, яку використовують для декорування чи обмеження будь-якої зони саду.

- 1) ***Тема № 4. “Флористика*** Тип кімнатних рослин, що відрізняються м’ясистими пагонами, котрі досить часто мають багато колючок .
- 2) Кімнатні рослинні вихідці якої кліматичної зони нашої планети потребують поживного, перегнойного ґрунту, вологого повітря, затінення?
- 3) Група однорічників, що відрізняється від інших сухими пливчастими чи шкірястими квітами, які зберігають

природній колір на протязі декількох років у засушеному вигляді.

- 4) Архітектурна композиція на зеленому газоні з однорічними та багаторічними рослинами у вигляді клумб, работок, солітерних або групових висадок з доріжками, малими архітектурними формами.
- 5) Рослини, що досягають свого повного розвитку на другий рік життя, хоча за своєю природою багато з них є багаторічниками.
- 6) Система заходів, за допомогою яких можна вивести рослини зі стану спокою, примусити їх рости та цвісти в не властиву для їх цвітіння пору року.
- 7) Спосіб розмноження рослин живцями з пагонів, листяними, кореневими.

Тема № 4. “Аранжування квітів”.

1. Прикраса із квітів для одягу чи зачіски.
2. Співвідношення окремих частин за висотою, шириною та довжиною при створенні композиції.
3. Зв’язуючий колір, найбільш приємний для ока, має заспокійливу дію, слугує відмінним матеріалом для створення фону у композиціях.
4. З’єднання квітів, підібраних за кольором, розміром, фактурою.
5. Квіти, листя або гілки, зв’язані у вигляді довгих стрічок.
6. Японське мистецтво аранжування квітів, що в перекладі означає “друге життя” або “друге народження” квітів.
7. Легкий вологоємкий матеріал, що використовується при створенні композицій.

II. Конкурс “Підказка”.

Завданням цього конкурсу є відгадати назву квітки. Учень у три етапи читає інформацію щодо цієї рослини, яка не називається. Після кожного етапу даючи попередню відповідь. У одного гравця відповіді можуть не співпадати на протязі конкурсу. Таким чином, кожен гравець має по три відповіді. Якщо серед відповідей 1 вірна, гравець отримує 2 бали, якщо співпали 2 вірні відповіді – 4 бали, якщо всі 3 – 6 балів. Відповіді обговорюють після прочитаної всієї інформації.

- 1) “Це квіти журби, трохи сумнуваті, нагадують зірки, за що латинська назва перекладається як “зірка”.

Давня рослина. Ще стародавні греки мали її за амулет. Зображення рослини красується на царській гробниці двотисячної давності, знайденої в Неаполі Скіфському, біля Сімферополя в Криму.

А в ХХ ст. ця рослина стала емблемою угорської революції дев'ятнадцятого року.”

2) “В Європу, а точніше, до Парижу, насіння дивовижної, невідомої європейцям рослини привіз у 1728 році місіонер Інкервіль. За словами поважного отця, вона давно вже прикрашає сади і парки китайців. “Іноземку” висіяли в Паризькому ботанічному саду. Спостерігав за її розвитком відомий ботанік Антуан Жюсьє. Із насіння вирости великі червоні квіти.”

3) “Нині нащадків цієї рослини нараховується 4000 сортів. Рослини дуже різноманітні. Є майже карликові форми (15 см) і високі (до 1 м), з суцвіттями найрізноманітнішого забарвлення, навіть дво- й трибарвні, з різною формою квіток у кошиках. Одна із родин систематики рослин носить назву цієї квітки. ”

III. Конкурс “Двобій”.

Кожна вірна відповідь – 1 бал.

- 1) Тип кімнатних рослин, що відрізняються м'ясистими пагонами, котрі досить часто мають багато колючок.
- 2) Кімнатні рослини вихідці якої кліматичної зони нашої планети потребують поживного, перегнойного ґрунту, вологого повітря, затінення?
- 3) Група однорічників, що відрізняється від інших сухими плівчастими чи шкірястими квітами, які зберігають природній колір на протязі декількох років у засушеному вигляді.
- 4) Архітектурна композиція на зеленому газоні з однорічними та багаторічними рослинами у вигляді клумб, рабатов, солітерних або групових висадок з доріжками, малими архітектурними формами.
- 5) Рослини, що досягають свого повного розвитку на другий рік життя, хоча за своєю природою багато з них є багаторічниками.
- 6) Система заходів, за допомогою яких можна вивести рослини зі стану спокою, примусити їх рости та цвісти в не властиву для їх цвітіння пору року.
- 7) Спосіб розмноження рослин живцями з пагонів, листяними, кореневими.

Після фінального конкурсу визначається переможець, що нагороджується.

Відповіді:

I. Конкурс “Тема”.

Тема № 1. “Догляд за рослинами”.

1. (бур'яни)
2. (закалювання)
3. (атмосферні опади)
4. (добриво)
5. (підпори, підв'язки)
6. (пасинкування)
7. (мульча)

Тема № 2. “Міфи та перекази”.

1. (конвалія)
- 2 (хризантема)
3. (нарцис)
- 4 (тюльпан)
- 5 (півонія)
- 6 (мак)
7. (звездика)

Тема № 3. “Зовнішнє квіткове оформлення”.

1. (бордюр)
2. (клумба)
3. (міксбордер)
4. (рабатка)
5. (рокарій, кам'янистий сад)
6. (пергола)
7. (трельяж)

Тема № 4. “Аранжування квітів”.

1. (бутон'єрка)
2. (пропорція)
3. (зелений)
4. (букет)
5. (гірлянда)
6. (ікебана)
7. (оазис)

II. Конкурс “Підказка”.

(айстра садова, або калістефус китайський)

III. Конкурс “Двобій”.

1. (кактуси, сукуленти)
2. (вологі тропічні ліси)
3. (посухоцвіти)
4. (квітник)
5. (дворічні рослини)
6. (вигонка)
7. (живцювання)